

נהר ברוחב 20 מ' בעמק?

מעיין חרוד: מצא את ההבדלים, בזכות יומן בן 88 שנים.

ועכשיו הזמן להיכנס לנעליי. אני עומד ליד קברם של אולגה ויהושע חנקין, הבנוי בשיפולי הגלבע וצופה אל מעיין חרוד, גן לאומי פורח, ואל העמק (עמק יזרעאל, למי ששכח) שמצפון לו, קורא בקול קטעים מהיומן, נושא עיניי סביב ושואל: האם מראה העיניים והתיאור המילולי מתארים את אותו מקום ממש? סימן השאלה מיותר. 88 שנים חלפו והעמק פורח והוא לא חלום. הוא מציאות. לא מכספי הפיס, הטוטו, משרדי השיכון, הפיתוח וכיוצא באלה. הוא מציאות בזכות האנשים שעלו, התיישבו, קדחו (גם בארות וגם בקדחת), ולא הסתפקו ב"לחלום" אלא מימשו את החלום. הם לא גירשו את האריסים הערבים. הם קנו את האדמה מידי בעליה החוקיים. זה לא סוד, שעד להקמת המדינה כל מטר של אדמה שיהודים ישבו עליו נקנה בכסף מלא, ולא פעם מלא פלוס. ביומן עין חרוד מסופר שחנקין הבטיח לתת לכל משפחה 100 דונם קרקע במקום אחר, כפיצוי. על זה לא מדברים.

אם נכנסתם לנעליי, תבינו למה הפינה הזאת היא פינת החמה.

מי?! כאן??? אם הכוונה לערוץ נחל חרוד, היוצא ממערה שעץ תאנה גדל בפתחה, כי אז אחת מהשתיים: או שלכותב היה "מטר" מכווץ, או שהוא זקוק לאופטיקה הלפרין.

עכשיו החזיקו חזק: כן. זה נחל חרוד. ראיתי תמונות של מעיין חרוד מלפני 90 שנה, והוא אכן רחב-רחב ואנשים שקועים במים עד החזה (כי הם ישבו...). בתמונה אחרת רואים שגובה המים ב"נהר" הוא כ-20 ס"מ (שיבר, בלשון הפלמ"ח).

אמרו חז"לינו: "כל המביא דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" (מסכת אבות, ו', ו') - הבאתי. הקטע לקוח מיומן קיבוץ עין חרוד, שבו מסופר על הסיור שקדם לרכישת אדמות הכפר נוריס, שעליו קם הקיבוץ באלול תרפ"א, 1921.

לא צריך לנחש רק שש. מספיק לנחש שם אחד, של מקום אחד, המוכר לכולנו שנים רבות. הנה תיאור של המקום, ונראה אתכם מנחשים. כדי שלא תגידו שאני רשע (זה לא אומר שאני לא) אני משאיר בקטע המצוטט כמה רמזי שמות כפי שהם במקור. הנה כתב החידה שכולו אמיתי:

"...חיים ליווה את חנקין לעין גילוד. מהמעיין בזרעין רכבו מזרחה לרגלי ההר עד שהגיעו לנהר שרוחבו 20 מ' והוא יוצא מתוך מערה, שעץ תאנה נטוע לידה. מעבר לנהר, על גבעה, ראו את שורת הבתים של הכפר. ירדו לאורך הנחל והגיעו לחומה עבה ועתיקה שחסמה את דרכם. המים נשפכו במפלים והתפזרו לכמה נחלים צרים. הערבים שאלו: למה באתם? חיים אמר: לקנות פרה. בינתיים הסתכלו סביב. עזובה. אין עץ. סוף ודרדר וביצות רחבות ידיים וביניהן רצועות אדמה אפורות מקוצים. כל השטח הזה היה עין גילוד. קנו פרה, שתו קפה. בירכו ובורכו והסכימו על הקנייה..."

מי-מה-איפה-מתי ולמה? שעה למחשבה ולחיטוט תספיק? יפה. נכון, חיים הוא חיים שטורמן, איש "השומר" וממייסדי קיבוץ עין חרוד. חנקין הוא כמובן יהושע חנקין גואל אדמות העמק. עין גילוד... גילוד, בפי הערבים הוא גלית הפלשתית, אז מה הוא עושה כאן? והשאלה הגדולה מכול: נהר שרוחבו 20

